

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تقدیم به

خانواده عزیزم ،

به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگی

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که بهترین پشتیبان است

به پاس قلب های بزرگشان که فریاد رس است

و به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند

سپاسگزاری

صدها فرشته بوسه بر آن دست می زند
کز کار خلق یک گره بسته وا کند

سپاس مخصوص خداوند مهربان که به انسان توانایی و دانایی بخشید تا به بندگانش شفقت ورزد، مهربانی کند و در حل مشکلاتشان یاری شان نماید. از راحت خویش بگذرد و آسايش هم نوعان را مقدم دارد، با او معامله کند و در این خلوص انباز نگیرد و خوش باشد که پروردگار سمیع و بصیر است.

به مصدق «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق » بسی شایسته است از استاد فرهیخته و فرزانه سرکار خانم دکتر ایران کلباسی که با کرامتی چون خورشید، سرزمین دل را روشنی بخشیدند و گلشن سرای علم و دانش را با راهنمایی های کار ساز و سازنده بارور ساختند؛ تقدیر و تشکر نمایم.

و با تقدیر و تشکر شایسته از استاد فرهیخته و فرزانه سرکار خانم دکتر عالیه کرد زعفرانلو کامبوزیا که با نکته های دلاویز و گفته های بلند، راهنمای و راه گشای نگارنده در اتمام و اكمال پایان نامه بوده است.

هم چنین از استاد عزیز و فرزانه سرکار خانم دکتر مریم ایرجی که زحمات داوری این پایان نامه را تقبل کردند بسیار سپاسگزارم .

در آخر از همسر و دختر عزیزم، که آرامش روحی و آسايش فکری فراهم نمودند تا با حمایت های همه جانبی در محیطی مطلوب، مراتب تحصیلی و نیز پایان نامه درسی را به اتمام برسانم ؛ سپاسگزاری می نمایم.

شکر خدا که هر چه طلب کردم از خدا
بر منتهای همت خود کامران شدم

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فهرست جدول ها	ز
فهرست نقشه ها و اطلس گویشی	ح
فهرست نمودارها	ط
نشانه های آوایی	ی
پیشگفتار	ق
چکیده	ر
فصل اول : کلیات پژوهش	۱
۱-۱- مقدمه	۲
۱-۲- بیان مسئله	۲
۱-۳- اهمیت پژوهش	۳
۱-۴- پرسش های پژوهش	۵
۱-۵- فرضیه های پژوهش	۵
۱-۶- محدودیت های پژوهش	۶
۱-۷- مراحل اجرای پژوهش	۶
۱-۸- کلید واژه ها	۷

۸.....	فصل دوم : پیشینه‌ی پژوهش
۹	۱-۲ - مقدمه
۹	۲-۲ - مطالعات پژوهشگران ایرانی
۱۹.....	۳-۲ - مطالعات پژوهشگران غیر ایرانی
۲۰.....	۴-۲ - پایان نامه‌های مربوط به طرح ملی گویش شناسی ایران
۲۵	۲-۵ - خلاصه فصل
۲۶.....	فصل سوم : مبانی نظری و موقعیتی پژوهش
۲۷	۳-۱-۳ - مقدمه
۲۷	۲-۳ - رویکردهای زبان شناسی و نظریه‌های به کار گرفته شده
۲۷	۳-۲-۱-۲-۳ - زبان شناسی ساختگرا
۲۸.....	۱-۱-۲-۳ - سرشت نشانه زبانی
۳۰	۲-۱-۲-۳ - ارزش زبانی
۳۲	۳-۱-۲-۳ - روابط جانشینی و هم نشینی
۳۳	۳-۳ - تعریف زبان ، گویش ، لهجه.
۳۳	۳-۱-۳ - زبان از نظر زبان شناسی
۳۳	۳-۲-۳-۳ - زبان از نظر گویش شناسی
۳۴	۳-۳-۳ - گویش

۳۵	..... لهجه ۴-۳-۳
۳۵	..... زبان معیار ۳-۳-۵
۳۶	..... گویش شناسی ۳-۳-۶
۳۶	..... اطلس گویشی ۳-۳-۷
۳۷	..... عوامل دگرگونی زبانها ، لهجه ها و گویش ها ۳-۴
۳۸	..... موقعیت تاریخی ، جغرافیایی ، اجتماعی و زبانی استان لرستان ۳-۵
۳۸	..... مختصری از تاریخ استان لرستان ۳-۵-۱
۴۰	..... موقعیت جغرافیایی استان لرستان ۳-۵-۲
۴۱	..... شهرهای شمالی استان لرستان ۳-۵-۳
۴۲	..... گویش لری ۳-۵-۴
۴۵	..... خاصه فصل ۳-۶
۴۷	..... فصل چهارم : ارائه داده های پژوهش (جدولها)
۴۸	..... ۴-۱ - مقدمه
۴۹	..... ۴-۲ - داده ها
۱۰۳	..... ۴-۳ - خلاصه فصل
۱۰۴	..... فصل پنجم : تحلیل داده ها ، نتایج ، پیشنهادها
۱۰۵	..... ۵-۱ - مقدمه

۱۰۶	۲-۵ - تحلیل بسامدی داده ها
۱۸۸	۳-۵ - تحلیل آوایی داده ها
۱۸۸	۳-۵ - ویژگی های واکه ای
۱۸۸	۱-۳-۵ - واکه های ساده
۱۸۸	۲-۱-۳-۵ - واکه های مرکب
۱۹۰	۲-۳-۵ - همخوان ها
۱۹۰	۳-۳-۵ - ساختمان هجا
۱۹۱	۴-۳-۵ - تفاوت های آوایی بین گونه های بررسی شده و فارسی معیار
۱۹۱	الف) تفاوت های واکه ای
۱۹۷	ب) تفاوت های همخوانی
۲۰۰	۴-۵ - تحلیل نحوی داده ها
۲۰۰	۴-۵ - ترتیب عدد و محدود
۲۰۱	۴-۵ - ترتیب صفت و موصوف
۲۰۲	۴-۵ - ترتیب مضاف و مضاف الیه
۲۰۲	۴-۵ - صفت اشاره همراه با اسم
۲۰۲	الف) صفت اشاره "آن"
۲۰۳	ب) صفت اشاره "این"
۲۰۳	۴-۵ - ضمایر شخصی، فاعلی، مفعولی و ملکی

الف) ضمایر شخصی فاعلی ۲۰۳	
ب) ضمایر شخصی مفعولی ۲۰۶	
ج) ضمایر ملکی ۲۰۸	
۶-۴-۵ - حروف اضافه ۲۱۰	
الف) حرف اضافه " با " ۲۱۰	
ب) حرف اضافه " در " ۲۱۱	
ج) حرف اضافه " به " ۲۱۲	
د) حرف اضافه " از " ۲۱۳	
ه) حرف اضافه " پیش " ۲۱۳	
۵-۴-۷ - ارگاتیو و غیر ارگاتیو ۲۱۴	
۸-۴-۵ - جنس ۲۱۴	
۵-۵ - تحلیل صرفی داده ها ۲۱۴	
۵-۵-۱ - فعل حال در حال انجام ۲۱۴	
۵-۵-۲ - وند های نفی ۲۱۵	
۵-۵-۳ - پیشوند [be-] ۲۱۶	
الف) پیشوند [be -] التزامی ۲۱۶	
ب) پیشوند [be -] امری ۲۱۷	
۵-۴-۴ - کسره اضافه ۲۱۷	

۲۱۸	۵-۵-۵ - نشانه معرفه.....
۲۱۸	۶-۵-۵ - نشانه جمع .....
۲۲۰	۶-۵ - اطلس گویشی واژه های "پسر" و "دختر".....
۲۲۰	۷-۵ - نتیجه گیری کلی.....
۲۲۶	۸-۵- بازنگری پرسش ها و فرضیه های پژوهش .....
۲۲۷	۹-۵ - نتایج پژوهش .....
۲۳۵	۱۰-۵ - نمودار های فراوانی واژه ها.
۲۴۱	۱۱-۵ - پیشنهادات پژوهش.....
۲۴۲	منابع
۲۴۲	منابع فارسی.....
۲۴۵	منابع انگلیسی .....
۲۴۵	منابع اینترنتی .....
۲۴۷	پیوست ها
۲۴۸	۱. پرسشنامه .....
۲۵۳	۲. واژه نامه فارسی - انگلیسی.....
۲۵۶	۳. واژه نامه انگلیسی - فارسی.....
۲۵۹	۴. چکیده پایان نامه به انگلیسی.....

فهرست جدول ها

صفحه	عنوان
۴۹-۱۰۲	۲-۴ - داده ها

فهرست نقشه ها و اطلس گویشی

صفحه

عنوان

شماره ۱ - نقشه ایران به تفکیک استانها	م.....
شماره ۲ - نقشه استان لرستان به تفکیک شهرستان ها	ن.....
شماره ۳ - نقشه استان لرستان به تفکیک ۲۰ آبادی در شمال استان لرستان	س.....
شماره ۴ - اطلس گویشی شمال استان لرستان بر مبنای واژه "پسر" در ۲۰ آبادی	ع.....
شماره ۵ - اطلس گویشی شمال استان لرستان بر مبنای واژه "دختر" در ۲۰ آبادی	ف.....

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
۱-۱ نمودار فراوانی بیشترین تکرار مشابه در واژه های طبیعت ۲۳۵	
۲-۱ نمودار فراوانی بیشترین تکرار مشابه در واژه های اعداد ۲۳۶	
۳-۱ نمودار فراوانی بیشترین تکرار مشابه در اوقات شبانه روز ۲۳۷	
۴-۱ نمودار فراوانی بیشترین تکرار مشابه در ضمایر فاعلی ۲۳۸	
۵-۱ نمودار فراوانی بیشترین تکرار مشابه در نام حیوانات ۲۳۹	
۶-۱ نمودار فراوانی بیشترین تکرار مشابه در نسبت های خانوادگی ۲۴۰	

نشانه های آوایی

الف) واکه ها

شرح فارسی	IPA نشانه	نشانه آوایی
آ	æ	a
آ	a	â
ای	i	i
ا	e	e
شوا (ا میانی)	ə	ə
اُ	o	o
ا گرد	ö	ö
او	u	u
ای گرد	y	ü
اُو	ow	ow
آی	ay	ay
ا کشیده	a:	a:
ای کشیده	i:	i:

او	əw	əw
----	----	----

ب) همخوانها

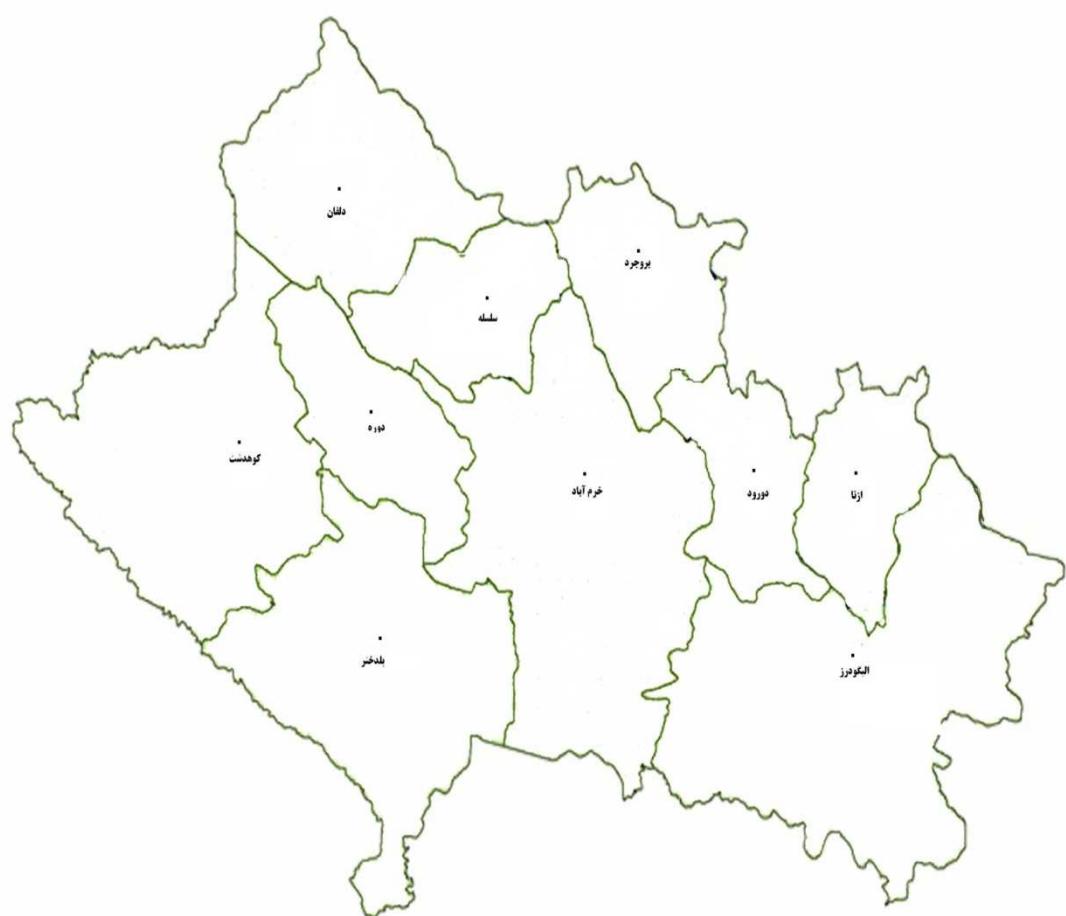
شرح فارسی	IPA	نشانه آوایی
ک	k	k
گ	g	g
ق (واکدار)	G	G
غ (بی واک)	v	v
خ	x	x
چ لبی شده	čw	čw
خ لبی شده	xw	xw
ج	dʒ	j
چ	tʃ	č
ش	ʃ	š
ژ	ʒ	ž
س	s	s
ز	z	z

د	d	d
ت	t	t
ذ	ð	ð
پ	p	p
ٻ	b	b
ڻ	f	f
ڙ	n	n
ڦ	m	m
ى	j	y
ر	r	r
ل	l	l
ح	h	h
و	v	v
و (دولبي)	w	w

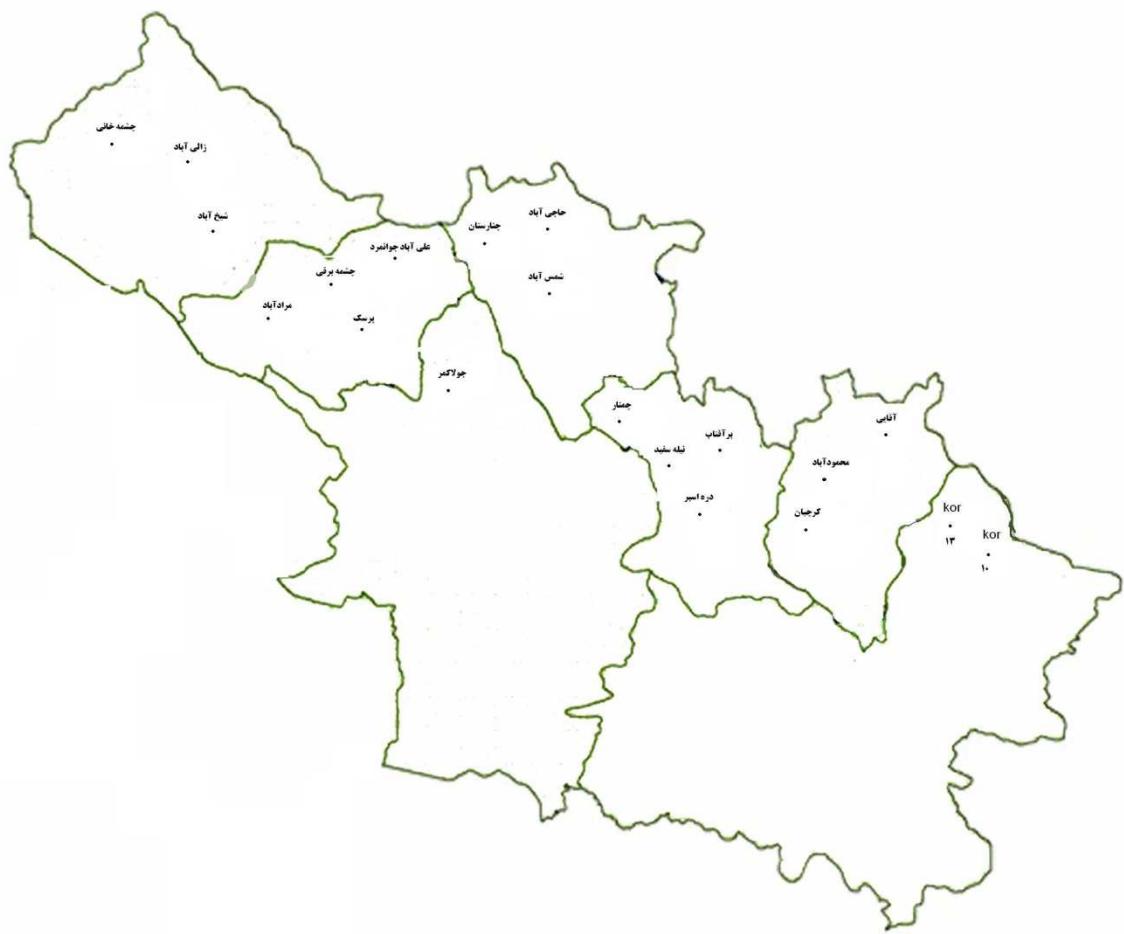
شماره ۱ - نقشه ایران به تفکیک استان ها

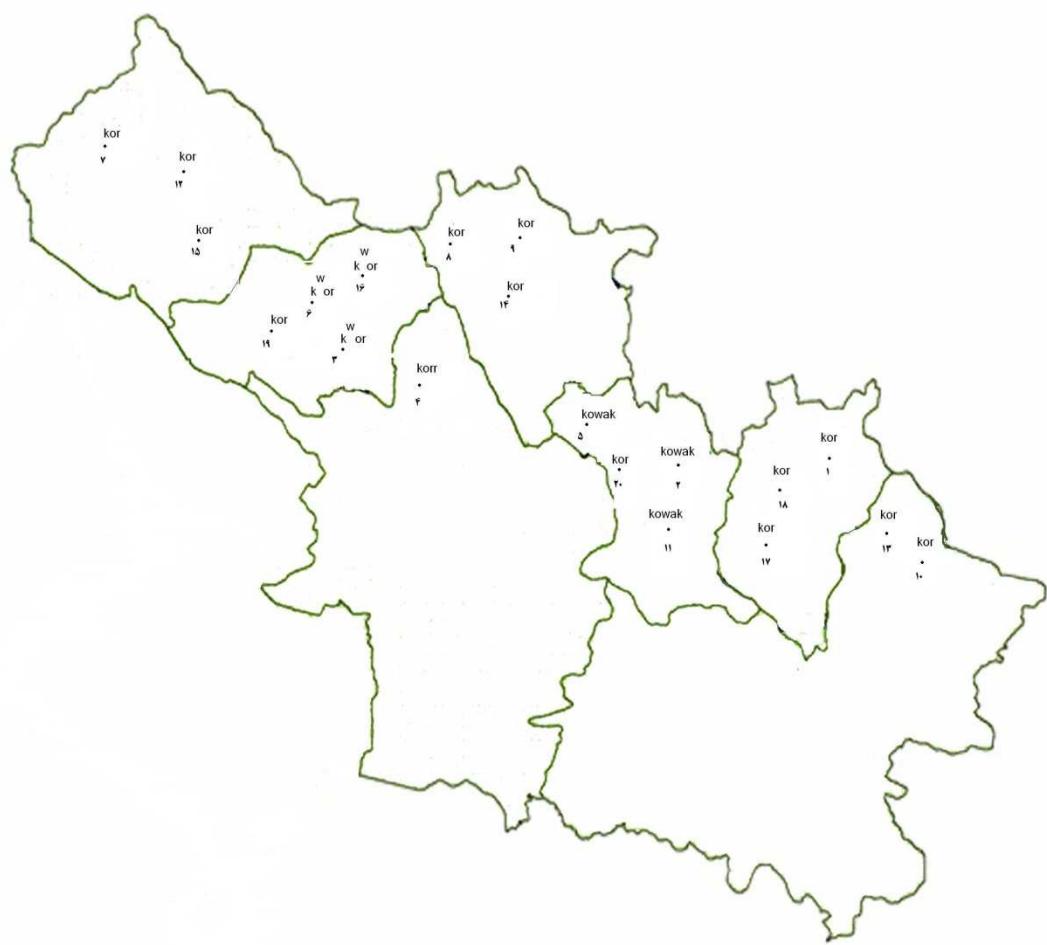
شماره ۲ - نقشه استان لرستان به تفکیک شهرستانها

شماره ۳ - نقشه استان لرستان به تفکیک ۲۰ آبادی در شمال استان لرستان

شماره ۴ - اطلس گویشی شمال استان لرستان بر مبنای واژه "پسر" در ۲۰ آبادی

شماره ۵ - اطلس گویشی شمال استان لرستان بر مبنای واژه " دختر " در ۲۰ آبادی

